

Paul Eluard *Zwycięstwo Guerniki*

Uczniowie przed obejrzeniem kartonów *Guerniki* Pabla Picassa otrzymują wiersz Paula Eluarda *Zwycięstwo Guerniki*. Analizują go zgodnie z metodami wybranymi przez nauczyciela (może to być praca na tekście – np. podkreślanie słów kluczowych, tworzenie mapy myśli, stawianie pytań do tekstu itp.). Uczniowie korzystają z przypisu, mogą sięgnąć do Internetu, by poszerzyć informację o wojnie domowej w Hiszpanii, jednak wyjaśnienie, że w Guernice mieszkali zwyczajni ludzie, może być wystarczające.

Wiersz Eluarda – oprócz przygotowania uczniów do obejrzenia wystawy – może być wykorzystany do ćwiczeń do nowej formuły matury ustnej i pisemnej (ocenianej zgodnie z nowymi kryteriami zamieszczonymi w Informatorze maturalnym).

Tekst Paula Eluarda *Zwycięstwa Guerniki* znajduje się na końcu tej propozycji metodycznej.

I. Przykładowe ćwiczenia, pytania do pracy w szkole:

1. Postaw pytania do tekstu. Porozmawiaj o nich z kolegą z ławki.
2. Zaznacz najważniejsze słowa (kluczowe) dla całości. Rozwiń je za pomocą skojarzeń, odwołań do znanych tekstów literackich i nieliterackich.
3. Kim są „oni”, a kim „wy”? Kim „my”?
4. Czy ten wiersz należy czytać dosłownie? Jeśli nie, to do jakich jeszcze sytuacji może się odnosić?
5. Jakie problemy, tematy pojawiają się w wierszu?
6. Jaki jest stosunek do rzeczywistości mówiącego w wierszu?
7. W jaki sposób wiersz komentuje współczesne, bieżące zdarzenia na świecie?
8. Do jakich utworów możesz odnieść wiersz?
9. Jaki jest stosunek mówiącego w wierszu do tragedii *Guerniki*?
10. Co znaczy tytuł? Jak interpretujesz wymowę wiersza?
11. Podsumuj swoje spostrzeżenia.

II. Zadanie – na wystawie:

Obejrzyj uważnie kartony przygotowawcze do *Guerniki* Pabla Picassa eksponowane na wystawie *Tauromachia*. Zabierz ze sobą wiersz *Zwycięstwo Guerniki*. Porównaj swoje spostrzeżenia z interpretacji wiersza Eluarda z pracą Picassa. Sporządź notatkę.

III. Ćwiczenie do matury ustnej

Uzupełnij tabelkę. Uważnie przeczytaj temat. Podczas podawania przykładów tekstów kultury nie wystarczy tytuł i autor, konieczny jest celny, spójny z argumentem i cytatem komentarz.

(Wykorzystaj w realizacji zadania zapiski, notatkę z porównania *Guerniki* i wiersza)

<p>Temat: Czy ofiary konfliktów wojennych są skazane na anonimowość i zapomnienie? Rozważ, odwołując się do wiersza <i>Zwycięstwa Guerniki</i> Paula Eluarda i innych tekstów kultury.</p>		
<p>Określenie problemu:</p>		
<p>Teza:</p>		
<p style="text-align: center;">Argumentacja</p>		
Argument	Cytat z wiersza	Teksty kultury
<p>WNIOSKI:</p>		

IV. Ćwiczenie do matury pisemnej

Zanalizuj wiersz *Zwycięstwa Guerniki* Paula Eluarda. Postaw tezę interpretacyjną i uzasadnij ją. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 250 słów.

(Uczeń może/ powinien wykorzystać wnioski z analizy wiersza podczas zajęć oraz może sięgnąć po celny kontekst).

Paul Eluard
***Zwycięstwo Guerniki*¹**

Wspaniały świat ruin
szybów i pól uprawnych
Twarze w sam raz dla ognia i w sam raz dla chłodu
dla wzgardy i dla nocy, dla zniewag i ciosów

Twarze dobre na wszystko
Utrwała was nicość
Wasza śmierć posłuży za przykład
Śmierć powalone serce

Kazali wam zapłacić za chleb,
za niebo, ziemię, wodę, za sen
i za nędzę
waszego żywota

Mówili, że pragną porozumienia
Rozmiękczały silnych, sądzili szaleńców
Rozdawali jałmużnę, grosz dzielili na dwoje
Pozdrawiali trupy
Prześcigali się w uprzejmościach

Nie ustępują, wychodzą ze skóry
Nie są z naszego świata

Kobiety i dzieci mają ten sam skarb
Zieleń liści wiosennych biel mleka
i samo trwanie
jest w ich czystych oczach

Kobiety i dzieci mają ten sam skarb
w oczach
Mężczyźni go bronią jak potrafią

Kobiety i dzieci mają te same róże czerwone
w oczach
Wszyscy odślaniają krew

Strach i odwaga by żyć i umierać
Śmierć taka trudna i taka łatwa

Rozsławiona wspaniałość tych ludzi
Roztrwoniona wspaniałość tych ludzi

O ludzie z krwi i kości wasza rozpacz
podsyca ogień zachłannych nadziei
Rozchylmy razem najmłodszy pąk jutra

Pariasi, śmierć, ziemia i szpetota
naszych wrogów mają barwę
monotonną ciemności naszych

Toteż nam będzie dane
zwycięstwo

Przeł. Krystyna Rodowska

Roman Dobrzyński, *Zwycięstwa Guerniki*, Wydawnictwa Radia i Telewizji, Warszawa 1988.

¹ Guernica – miasto na północy [Hiszpanii](#), które 26 kwietnia 1937 roku zostało zbombardowane przez niemieckie lotnictwo (faszyści wspierali gen. Franco) podczas [hiszpańskiej wojny domowej](#).